Scris de Ion Mariş
Joi, 12 Noiembrie 2015 21:21 - Ultima actualizare Miercuri, 28 Noiembrie 2018 20:12

Profesorul dr. István Bocskay, s-a născut la Sighet în urmă cu peste 86 de ani.

Este un OM plin de vitalitate, având un extrem de dezvoltat simţ al umorului, o personalitate ce păstrează cu drag numeroase regionalisme în „limbajul” maramureşean pe care-l utilizează cu mult şarm.

A avut o carieră universitară spectaculoasă, desfăşurată pe parcursul a aproape 50 de ani, la Institutul de Medicină şi Farmacie din Târgu Mureş. Timp de peste patru decenii a condus Laboratorul de cercetare histomorfologică dento – parodontală din Cadrul Clinicii de Odontologie şi Parodontologie din Târgu Mureş. A publicat peste 150 de lucrări ştiinţifice, cursuri şi cărţi de specialitate în limba română şi limba maghiară, chiar şi un Dicţionar stomatologic maghiar – român – englez; a participat la numeroase congrese şi manifestări ştiinţifice de la Cluj, Bucureşti, Budapesta, Atena până la Madrid şi Paris, prezentând lucrări foarte bine apreciate de lumea medicală.

Anul trecut am “intermediat” lansarea ultimei cărţi a prof. dr. Istvan Bocskay acasă, la Sighet. Cartea conţine povestea de viaţă a profesorului, evoluţia umană şi profesională pe “traseul” împlinirii, de la Sighet la celebra Universitate Semmelweiss din Budapesta, unde a primit titlul de Doctor Honoris Causa.

M-am gândit că ar fi mult mai interesant pentru cititorii sigheteni să realizez un interviu cu Prof. Dr. István Bocskay, pentru a-l cunoaşte un pic mai bine şi a-l determina să ne împărtăşească din imens de bogata experienţă de viaţă a domniei sale.

Ion Mariş (IM): Domnule Profesor, cum a fost viaţa dumneavoastră, la Sighet, înainte de cel de-al doilea război mondial?

Prof. Dr. István Bocskay: M-am născut la Sighet, iar la vârsta de 6 ani ne-am mutat cu părinţii mei într-un cartier muncitoresc care era situat pe malul Tisei: Cămara. La Cămara Sighet era o moară de sare unde aveau muncitorii cartierul lor, acolo lucra bunicul meu şi ne-a primit în locuinţa lui.

Şcoala elementară am făcut-o la Şcoala generală nr. 5, care a fost vis-a-vis de bisericuţa din Cămara Sighet. Acolo am făcut 4 clase elementare în limba română. Amintirile mele de pe malul Tisei sunt foarte bogate. Auzeam noaptea cum veneau plutele pe râul Tisa, se întâmpla că se mai şi împotmoleau şi plutaşii trebuiau să le desfacă, şi cântau şi strigau şi aşa mă trezeam din somn.

IM: Când v-aţi simţit “mai” maramureşean pe parcursul vieţii dumneavoastră?

Phd IB: Mergeam cu maică mea la piaţă la cumpărături şi cumpăram picioci. Aşa spuneau ţăranii din Maramureş. Am fost şi sunt foarte mândru că înţeleg vorbele maramureşenilor.

IM: Aţi absolvit Liceul Piarist din Sighet (actualmente Colegiul Naţional Dragoş Vodă) în 1948, imediat după terminarea războiului. Ce v-a determinat să urmaţi stomatologia?

Phd IB: După bacalaureat în 1948 m-am prezentat la Târgu-Mureş la admitere în Institutul de Medicină şi Farmacie. În anul acela a apărut noua lege a învăţământului. Astfel la Târgu-Mureş a fost înfiinţată Facultatea de Medicină Generală, Facultatea de Stomatologie şi Facultatea de Farmacie. Nu ştiu pe ce criterii s-a ales dar în loc de medicină generală am fost admis la

Facultatea de Stomatologie. Eu locuiam împreună cu vărul meu care era student anul IV la Facultatea de Medicină Generală. Când am aflat rezultatul, am început să împachetez, că nu voiam stomatologia. Dragul meu văr zicea: „odată ce ai fost admis la Facultatea de Stomatologie rămâi, să vedem ce va fi din această admitere”. Şi aşa s-a întâmplat că am devenit student la Facultatea de Stomatologie, pe care am terminat-o la Cluj, deoarece în 1950 Stomatologia a fost desfinţată la Târgu Mureş.

IM: De ce aţi ales Târgul Mureş şi nu Clujul?

Phd IB: Absolvind Facultatea de Stomatologie la Cluj i-am întrebat pe părinţii mei ce să fac, să vin acasă la Sighet sau să aleg Târgu-Mureş. Maică mea îmi spunea că „ne-am bucura să vii alături de noi dar pentru tine ar fi mai avantajos să alegi Târgu-Mureşul, fiind un centru universitar”. Aşa am ajuns la Târgu-Mureş.

IM: Aţi păstrat constant, continuu, legătura cu Sighetul?

Phd IB: Am păstrat constant legătura cu Sighetul deoarece părinţii mei mai trăiau (tata a decedat în 1973 iar mama în 2001) şi am avut mult timp colegi de liceu acasă.

IM: O mare parte a remarcabilei dumneavoastre activităţi aţi desfăşurat-o în “epoca de aur”. Cum v-aţi “descurcat” în acei ani?

Phd IB: La Facultatea de Stomatologie am fost ales în funcţia de decan. Odată „răposatul” a hotărât ca Facultatea de Stomatologie din Târgu-Mureş să fie transformată în Şcoală de Dentistică de 3 ani. Am înaintat un memoriu prin care am explicat că în 3 ani nu poate fi nici parţial însuşită această specialitate. Consecinţa acestui memoriu: destituirea mea din funcţia de decan, reproşându-mi-se îndrăzneala de a vorbi împotriva hotărârii partidului. Pe parcursul anilor totuşi am devenit profesor la facultate şi mi-a fost drag să pregătesc tineretul în specialitatea aleasă.

IM: Prestigioasa Universitate Semmelweiss din Budapesta v-a acordat titlul de Doctor Honoris Causa. Care a fost raţiunea acordării acestui onorant titlu?

Phd IB: Lucrările mele ştiinţifice pe care l-am prezentat în Europa au dovedit că am fost apreciat pe plan internaţional. Asta a contat. Astfel renumita universitate din Budapesta mi-a acordat acest titlu pe care îl consider ca o apreciere nu numai pentru persoana mea ci şi pentru Facultatea de Stomatologie din Târgu-Mureş.

IM: Care au fost experienţele cele mai plăcute din viaţa dumneavoastră ?

Phd IB: Printre cele mai plăcute experienţe din viaţa mea a fost invitarea mea în Norvegia unde am stat aproape două săptămâni şi bursa pe care am obţinut-o pentru două luni în Cehoslovacia, care au contribuit firesc în pregătirea mea profesională şi un ajutor valoros în pregătirea mea pentru doctorat.

IM: Aţi avut – bănuiesc - şi deziluzii, experienţe neplăcute. Cum le-aţi depăşit, ce v-a călit?

Phd IB: Am mai amintit acea întâmplare când am fost destituit din funcţia de decan, dar în plus era şi un zvon că eventual voi fi mutat din Târgu-Mureş în oraşul Suceava. Erau momente foarte neplăcute dar din fericire am rămas în Târgu-Mureş.

IM: Aţi fost foarte mulţi ani conducător al Clinicii de Odontologie şi Parodontolgie din Târgu Mureş. Ce rezultate mai deosebite aţi obţinut din acea postură?

Phd IB: Clinica pe care am condus-o a servit din punct de vedere a specialităţii aproape întregul oraş Târgu-Mureş. Am avut peste 75 de colegi, medici, asistenţi şi personal administrativ. A fost o mare satisfacţie faptul că noi şi clinica noastră am fost apreciaţi de cei care au avut nevoie de ajutor.

IM: Care sunt beneficiile democraţiei ?

Phd IB: Eu doar o singură frază vreau să spun: pot cumpăra când vreau pâinea cea de toate zilele şi nu mai trebuie să am cartelă pentru raţia la alimentele de bază, acuma am pita pentru toate zilele.

IM: De ce nu v-aţi implicat în politică?

Phd IB: Tatăl meu, de meserie pantofar, a plătit o viaţă întreaga să aibă pensie la bătrâneţe. Din păcate banii plătiţi o viaţă întreagă au dispărut. Astfel eu trebuia să asigur pentru părinţii mei existenţa de toate zilele. N-am avut un post sigur la spital, unde am lucrat la început şi, prin anul 1960, a fost scos la concurs un post de asistent la Facultatea de Stomatologie, condiţia era să fii membru de partid. Gândindu-mă la părinţii mei m-am înscris în partid şi la concurs am reuşit să obţin funcţia de asistent universitar. La un moment dat am fost destul de mult atacat deoarece nu m-am implicat şi în... criticarea colegilor mei. De aceea nu am mai vrut partid.

IM: Ce nu vă place în România ?

Phd IB: Ţara noastră are bogăţii în păduri, ape termale, munţi. Ar fi necesar să facem promovare puternică nu numai pentru litoralul românesc.

IM: Care sunt avantajele unui universitar valoros, în lumea competiţiei acerbe?

Phd IB: Sunt apreciat atât în activitatea mea zilnică cât şi în unele situaţii oficiale.

IM: Spre ce se îndreaptă învăţământul universitar românesc? Este pe o traiectorie corectă?

Phd IB: Consider că învăţământul universitar românesc este valoros şi este pe o traiectorie ascendentă, având resurse umane de bună calitate.

IM: Ce sfaturi le-aţi da tinerilor pentru a performa, într-un secol ce “favorizează” tehnologia?

Phd IB: Tineretul ar trebui să înţeleagă că valorile spirituale sunt foarte importante. Ar fi necesar să citească mai multă literatură pe lângă folosirea tehnologiei moderne.

IM: Dacă aţi avea, în acest moment, să zicem 30 de ani, aţi părăsi România, aşa cum au făcut-o de altfel peste 15000 de specialişti de aici?

Phd IB: Mai demult, am avut prilejul să fiu prezent la o conferinţă de specialitate unde m-am întâlnit cu un fost student de-al meu, medic stomatolog în Germania, care mi-a oferit un loc de muncă în cabinetul lui. Consider că plecarea din patrie înseamnă o pierdere spirituală importantă şi nu întotdeauna bogăţia înseamnă... bani.

IM: Pensionarea duce la... inactivitate?

Phd IB: Pentru mine pensionarea nu înseamnă inactivitate, având în vedere că mai tinerii colegi, cadre didactice, îmi cer sfaturi şi folosesc ajutorul meu.

IM: Ce gânduri/ planuri aveţi acum, la frumoasa dumneavoastră vârstă?

Phd IB: Mă bucur că pot să fiu alături de copii mei, de nepoţi şi peste scurt timp voi avea parte de o bucurie deosebită: voi fi străbunic.

IM: Vă mulţumesc foarte mult pentru răspunsurile pe care ni le-aţi oferit, mie şi cititorilor sighet-online.ro şi vă rog să transmiteţi un mesaj “ţintit” spre... sigheteni!

Phd IB: Dragi fraţi din Sighet, aştept cu nerăbdare să vă revăd şi să ne bucurăm împreună de frumuseţea împlinirilor din vieţile noastre.

AUOR: Ion Mariş